

Addiko Bank

Addiko bank a.d. Beograd
Godišnji izveštaj za 2020.

Pismo Izvršnog odbora

Poštovani,

Poslovanje u 2020. godini obeleženo je pandemijom koronavirusa i pre svega izazovima u domenu bezbednosti i zdravlja kako zaposlenih tako i klijenata kao i izazovima vezanim za održivost kontinuiteta poslovanja. Prioritet nam je bila bezbednost svih i veoma smo ponosni na način na koji smo reagovali i prilagodili način poslovanja.

Uprkos svim nametnutim okolnostima rezultat koji smo ostvarili je pozitivan i veoma smo ponosni na sve ostvareno. I u ovoj situaciji Addiko tim je pokazao da brzo može da odgovori na sve zahteve koji se pred nas postave i da smo napravili agilnu i posvećenu organizaciju. U tim teškim trenucima pokazali smo izuzetnu solidarnost, timski duh i kolegijalnost. Isto tako trudili smo se da potrebe klijenata budu uvek na prvom mestu uprkos svemu. Sve vreme tokom pandemije virusa Covid-19 klijenti su imali na raspolaganju sve proizvode i usluge Addiko banke, kako kad su u pitanju fizička tako i pravna lica. Osim toga olakšice za građane koje su doneli moratorijumi značajno su klijentima pomogle da stabilizuju svoje finansije. Sa druge strane mala i srednja preduzeća su dobila značajan izvor finansiranja kroz garancijske šeme. Takođe, trudili smo se da budemo nesebični i da u teškim okolnostima pokažemo empatiju prema zajednici u kojoj poslujemo tako da smo novac namenjen internim proslavama i novogodišnjim poklonima donirali za potrebe borbe protiv koronavirusa i za podršku rada Nacionalne organizacije za borbu protiv retkih bolesti. Addiko brend je već duži niz godina prepoznat kao lider u domenu digitalne transformacije tako da smo i ove godine nastavili taj trend. I pored svega uspeali smo da naš mobilni eko-sistem nadogradimo još jednim digitalnim proizvodom – mRačunom. Otvaranje računa uz pomoć video identifikacije obavlja se jednostavno i u rekordnom roku. O posvećenosti digitalnoj transformaciji govori i podatak da godinu završavamo sa učešćem digitalnih kanala u rezultatu od preko 30 odsto, a da se preko 90 odsto transakcija obavi digitalnim putem.

U toku 2020. godine napredak je ostvaren u segmentima koji su u fokusu poslovanja Addiko banke, finansiranje građana, i u okviru poslovanja sa malim i srednjim preduzećima. U domenu gotovinskih kredita smo ostvarili rast od 7 odsto, a u SME segmentu smo povećali portfolio za 35 odsto tokom 2020. godine i time potvrdili strateski pravac Addiko banke kao specijalizovane banke u ovim segmentima.

Addiko banka će nastaviti i u narednom periodu da prati svoj strateški pravac banke specijaliste za finansiranje građana i SME segmenta kao i digitalnog lidera na bankarskom tržištu.

S poštovanjem,
Izvršni odbor Addiko bank a.d. Beograd

Wojislav Lazarević
Predsednik
Izvršnog odbora

Mirko Španović
Zamenik predsednika
Izvršnog odbora

Vladimir Stanisavljević
Član
Izvršnog odbora

Ključni podaci

Rezultati poslovanja Addiko Bank a.d. Beograd

na osnovu finansijskih izveštaja sastavljenih u skladu sa MSFI

	2020.	2019.
Bilans uspeha (u hiljadama dinara)	01.01.- 31.12.	01.01.- 31.12.
Neto prihod od poslovanja	4,656,220	4,953,980
Neto prihod po osnovu kamata	3,413,710	3,584,298
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1,242,510	1,369,682
Drugi operativni prihodi	528,690	668,586
Operativni rashodi	-4,176,459	-4,248,008
Operativni rezultat pre rezervisanja za kreditne rizike	1,008,451	1,374,558
Troškovi rezervisanja za kreditne rizike	-425,157	-226,370
Porez na dobitak	-39,954	-40,493
Rezultat perioda nakon oporezivanja	543,340	1,107,695
Bilans stanja (u hiljadama dinara)	31.12.2020.	31.12.2019.
Kredit i potraživanja od komitenata	71,669,829	67,586,939
Depoziti i finansijske obaveze prema komitentima	66,588,521	60,988,985
Kapital	22,759,282	22,386,667
Ukupna aktiva	101,461,847	94,756,170
Ključni pokazatelji poslovanja	2020.	2019.
Neto prihod po osnovu kamata/ukupna aktiva	3.36%	3.78%
Odnos troškova i prihoda (CIR)	71.02%	67.18%
Pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala	26.40%	26.30%
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	26.40%	27.05%
Broj zaposlenih na dan izveštaja	532	558
Broj ekspozitura	36	37

Godišnji izveštaj o poslovanju sastavlja se u skladu sa članom 29. Zakona o računovodstvu (Službeni glasnik RS 62/13, 30/2018 i 73/2019 - dr. zakon) i sadrži:

Godišnji izveštaj Addiko Bank a.d. Beograd za 2020.

Sadržaj

1.	<u>O Addiko banci</u>	4
2.	<u>Opšte ekonomsko okruženje</u>	4
3.	<u>Kratki pregled finansijskog rezultata</u>	4
4.	<u>Značajni događaji u 2020. godini</u>	5
4.1	<u>Odgovor na pandemiju Covid-19</u>	5
4.1.	<u>Podrška klijentima</u>	5
4.2.	<u>Operativna stabilnost</u>	5
4.3.	<u>Poslovanje sa stanovništvom i mikro klijentima</u>	6
4.4.	<u>Poslovanje sa privredom</u>	6
4.5.	<u>Društveno odgovorno poslovanje</u>	6
5.	<u>Finansijski izveštaji</u>	7
5.1.	<u>Analiza bilansa uspeha</u>	7
5.2.	<u>Analiza bilansa stanja</u>	8
6.	<u>Korporativno upravljanje</u>	9
6.1.	<u>Upravni i Izvršni odbor Addiko Bank a.d. Beograd</u>	9
7.	<u>Transformacija ka prodaji van ekspozitura i digitalni razvoj</u>	9
7.1.	<u>Izvršno iskustvo klijenata sa efikasnom transformacijom distributivnog modela</u>	9
7.2.	<u>Digitalna transformacija</u>	10
7.3.	<u>IT strategija</u>	10
7.4.	<u>Ekspoziture</u>	10
8.	<u>Upravljanje ljudskim resursima</u>	10
9.	<u>Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure</u>	11
10.	<u>Upravljanje finansijskim rizicima</u>	11
10.1.	<u>Kreditni rizik</u>	12
10.2.	<u>Rizik likvidnosti i kamatni rizik</u>	12
10.3.	<u>Devizni rizik i ostali tržišni rizici</u>	12
10.4.	<u>Rizik izloženosti</u>	13
10.5.	<u>Operativni rizik</u>	13
10.6.	<u>Adekvatnost sistema upravljanja rizicima</u>	13
11.	<u>Organizaciona šema</u>	14

Godišnji izveštaj o poslovanju Addiko Bank a.d. Beograd

1. O Addiko banci

Addiko Group je bankarska grupacija specijalizovana za finansiranje građana i malih i srednjih preduzeća koja posluje u centralnoj i jugoistočnoj Evropi. Addiko Group se sastoji od Addiko Bank AG, austrijske matične banke koja je listirana na berzi i poseduje sve neophodne dozvole, registrovane u Beču - Austrija, čiji su regulatori austrijski organ za kontrolu finansijskog tržišta (FMA) i Evropska centralna banka, kao i od šest banaka-subsidijara koje su registrovane, licencirane i koje posluju u pet zemalja centralne i jugoistočne Evrope: Srbija, Hrvatska, Slovenija, Bosna i Hercegovina (gde posluju dve banke) i Crna Gora. Na dan 31.12.2020. godine, Addiko Group, putem svojih šest banaka-subsidijara, ima oko 0,8 miliona klijenata u centralnoj i jugoistočnoj Evropi u okviru dobro razvijene mreže od 168 ekspozitura i modernih kanala digitalnog bankarstva. Addiko banka u Srbiji ima 36 ekspozitura i jednu od najpotpunijih aplikacija mobilnog bankarstva na bankarskom tržištu.

Addiko Bank a.d. Beograd (Addiko banka), kao i Addiko Group, sprovodi svoju strategiju fokusa na poslovanja i repositionirala se kao bankarska grupa specijalizovana za poslovanje sa građanima i malim i srednjim preduzećima, sa fokusom na rast kreditiranja građana i mala i srednja preduzeća, kao i platnih usluga („fokus segmenti“), koja nudi neobezbeđene kreditne proizvode za fizička lica i kredite za obrtna sredstva za MSP, a koji se u velikoj meri finansiraju depozitima stanovništva. Portfoliji kredita javnog sektora i kredita velikih korporativnih klijenata Addiko banke („segmenti koji nisu u fokusu“) se postepeno smanjuju, čime se obezbeđuje likvidnost i kapital za postepeni rast finansiranja građana i malih i srednjih preduzeća.

Addiko banka obezbeđuje moderno iskustvo u poslovanju sa klijentima, u skladu sa svojom strategijom jasnog i jednostavnog bankarstva – fokusiranost na bitno, efikasnost i jednostavno komuniciranje. Bankarski proizvodi i usluge su standardizovani, naročito u segmentima poslovanja sa građanima i MSP, u cilju povećanja efikasnosti, smanjenja rizika i održavanja kvaliteta aktive.

Addiko Bank a.d. Beograd je u 100% vlasništvu Addiko Bank AG. Addiko Bank AG je izašla na Bečku berzu 2019. godine. Oko 51,08% akcija banke cirkuliše slobodno, a ostatak akcionara je dobro diversifikovan, sa širokom geografskom raspodelom i različitim investicionim strategijama. Institucionalni investitori potiču prvenstveno iz Evrope i Severne Amerike.

Dodatne informacije se mogu naći na internet prezentaciji odnosa sa investitorima Addiko Group: <https://www.addiko.com/investor-relations/>, uključujući i finansijske i ostale informacije namenjene investitorima.

2. Opšte ekonomsko okruženje

Pad ekonomske aktivnosti u Evrozoni iz 2019. godine koji je bio posledica proizvodne krize u najvećim evropskim zemljama se ubrzo pretvorio u veliku krizu nakon što je počelo širenje pandemije virusa Covid-19 u prvom kvartalu 2020. godine. Mere zatvaranja su zaustavile aktivnost evropskih ekonomija. Uprkos tome što su mere ekonomske politike ublažile određene pritiske, a početak oporavka do kojeg je došlo na leto ukazao

na mogućnost predstojećeg snažnog oporavka nakon popuštanja državnih mera, drugi talas zaraze na jesen je brzo promenio ovaj izgled. Pokazaće se da nastojanje da se prevaziđe trenutna veoma teška situacija predstavlja dosta veliki izazov, naročito za ekonomije u jugoistočnoj Evropi, usled dosta izražene osobine krize koja se ne odnosi na njen intenzitet, iako se po svom obimu može uporediti samo sa poslednjom velikom krizom iz tridesetih godina 20. veka, već na činjenicu da je pad veći u sektoru usluga usled sprovođenja mera socijalnog distanciranja.

Najznačajniji pravci uticaja krize izazvane pandemijom Covid-19 na ekonomije se mogu podeliti na dve široke kategorije: (i) eksterna – koja obuhvata manju izvoznu tražnju, smanjenje stranih direktnih investicija, manje stope portfolio ulaganja i priliva od doznaka i slabije rezultate u turizmu; i (ii) interna – koja odražava uvođenje strogih mera zatvaranja i negativne indirektno efekte.

U svetlu prethodno navedenog, čini se da je negativni efekat na Srbiju bio dosta manji u odnosu na većinu evropskih zemalja, kao i sve susedne zemlje – očekivano kretanje BDP-a za Srbiju u 2020. godini sada iznosi -2,0%, dok se vraćanje na nivo BDP-a pre krize predviđa već u 2021. godini.

Iako se Srbija ne nalazi u Evrozoni, niti je njena valuta u režimu fiksnog deviznog kursa, dinar se pokazao dosta stabilnim, uprkos inicijalnim krizama izazvanim depresijacijskim pritiscima.

Komparativno dobri ekonomski rezultati Srbije su delimično ostvareni uz pomoć potpore fiskalne politike, uključujući i garancijske šeme za kreditni portfolio i kreditne linije za pravna lica, direktnu novčanu podršku stanovništvu, kao i moratorijum u otplati kredita koji je ukupno trajao 5 meseci i obuhvatio oko dve trećine klijenata. Pored toga, Srbija je proširila ekonomske odnose sa partnerima izvan EU, prvenstveno sa Kinom. Određeni napredak je ostvaren u reformama poreske administracije i privatizaciji banaka u državnom vlasništvu, a ostale strukturne reforme državne administracije i državnih preduzeća su sporo napredovale. Bez obzira na to, čini se da su industrijski sektor i privatna potrošnja ostali dosta snažni i nesumnjivo će se pokazati kao značajni pokretači budućeg rasta.

3. Kratki pregled finansijskog rezultata

Iako je iza nas godina obeležena pandemijom, zatvaranjem zemalja, ograničenim poslovanjem velikih kompanija kako na globalnom, tako i na lokalnom nivou, Addiko Bank a.d. Beograd je odmah prepoznala značaj svoje uloge na finansijskom tržištu, potrebu prilagođavanja novim uslovima poslovanja i činjenicu da će mogućnost pristupa svojim klijentima biti jedan od ključnih faktora za poslovni uspeh i stabilnost. Uprkos svim izazovima koji i dalje postoje, Addiko Bank a.d. Beograd je ostvarila neto dobit na kraju 2020. godine od 543 miliona dinara.

Bazirajući se na iskustvu iz prethodnih finansijskih kriza, Addiko Bank a.d. Beograd je proaktivno i brzo identifikovala sektore i klijente koji su najviše pogođeni u cilju utvrđivanja načina za pružanje odgovarajuće podrške. Raspoloživost likvidnih sredstava predstavlja jedan od ključnih, a najverovatnije i najvažniji faktor za opstanak jedne ekonomije. Na osnovu ostvarenih stopa rasta neproblematičnog portfolija kredita namenjenih građanima i mikro segmentu (ne uključujući portfolio stambenih kredita) od 7% (+1,7 milijardi dinara) i kredita namenjenih malim i srednjim preduzećima od 22% (6,1 milijarda dinara), Addiko Bank a.d. Beograd je uspešno odgovorila izazovima nametnutim dinamičnim okruženjem i ostala pouzdan poslovni partner za svoje klijente.

Mere uvedene od strane vlade i centralne banke su u velikoj meri bile us-

merene na bankarski sistem (ekspanzivna monetarna i fiskalna politika, odlaganje i ublažavanje regulatornih zahteva, garancijska šema) u cilju omogućavanja da finansijske institucije obezbede likvidnost ekonomiji i stanovništvu. Međutim, situacija izazvana pandemijom virusa Covid-19 je rezultirala većim troškovima rizika, kao i smanjenjem prihoda od kamata usled istorijski niskih referentnih kamatnih stopa.

Ukupni prihodi od kamata su iznosili 4,23 milijarde dinara. Sektor poslovanja sa stanovništvom i mikro klijentima (ne uključujući portfolio stambenih kredita) je ostvario 2,1 milijardu RSD, dok je prihod od kamata segmenta poslovanja sa malim i srednjim preduzećima iznosio 0,7 milijardi RSD.

Orijentisanost banke ka neobezbeđenim kreditima stanovništvu i kreditima za mala i srednja preduzeća je u skladu sa njenom poslovnom strategijom, i može se uočiti da je u poslednjem kvartalu banka ostvarila značajan rast ovog portfolija čime se daje jak podsticaj daljem rastu kreditnog portfolija primarnih segmenata banke.

Ukupni kreditni portfolio Addiko Bank a.d Beograd na kraju 2020. godine iznosi 71,7 milijardi dinara. Primena poslovne strategije banke je rezultirala povećanjem udela neobezbeđenih kredita stanovništva i kredita za mala i srednja preduzeća, dva profitabilnija segmenta, na 70% u ukupnim bruto kreditima banke (na kraju 2019. ovaj procenat je iznosio 62%). Na kraju godine, rastu gotovinskih kredita je doprinela i marketinška kampanja „Red Friday“ u okviru koje je klijentima omogućeno zaduživanje po povoljnijim kamatnim stopama. Krediti za mala i srednja preduzeća su plasirani u okviru garancijske šeme Vlade Republike Srbije i Appian platforme kojom je optimizovan proces odobravanja kredita, a portfolio u dinarima je povećan za 4,3 milijarde dinara i on čini 24% od ukupnog neproblematičnog portfolija ovog segmenta (na kraju 2019. ovaj procenat je iznosio 11%).

Pandemija virusa Covid-19 ima dalekosežnije posledice u socijalnom, ekonomskom i trgovinskom smislu od finansijske krize iz 2008. godine, ali je ona istovremeno ubrzala digitalnu transformaciju društava, a naročito povećala korišćenje digitalnih bankarskih proizvoda. Addiko Bank a.d Beograd je u 2020. godini zadržala lidersku poziciju u digitalizaciji bankarskih usluga i uvela u svoju ponudu mRačun, pored postojećeg mKredita, kojim se omogućava online otvaranje računa bez odlaska u neku od ekspoziturna banke. Nastojanja Addiko Bank a.d. Beograd su takođe prepoznata i u smislu olakšavanja poslovanja svojih klijenata, na Nedelji inovacija koju je organizovala AFA i gde je Addiko Bank a.d. Beograd nagrađena za najinovativniji bankarski proizvod – mKredit i mRačun.

Efekte vanrednog stanja tokom drugog kvartala 2020. godine su se najviše odrazili na poziciju prihoda od naknada i provizija usled ograničenja kretanja građana, privremenog prekida rada velikog broja pravnih lica i njihovog smanjenog obima poslovanja. Stoga je na ovoj poziciji zabeleženo smanjenje u iznosu od 127,2 miliona dinara u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, u drugoj polovini godine, sa popuštanjem restriktivnih mera izazvanih pandemijom virusa Covid-19, uočava se oporavak ovih prihoda.

Bez obzira na godinu koja je iza nas, a koja je obilovala neizvesnošću, rast portfolija depozita u iznosu od 5,6 milijardi dinara pokazuje da klijenti imaju veliko poverenje u Addiko Bank a.d. Beograd. Najveći rast je zabeležen u segmentima u fokusu: Sektor poslovanja sa stanovništvom i mikro klijentima je ostvario povećanje od 2,0 milijardi RSD, dok je segment MSP zabeležio povećanje od čak 4,4 milijarde RSD ili 35%, u okviru kojeg je najveći rast bio u portfoliju depozita u lokalnoj valuti čije je učešće povećano sa 56% u 2019. na 64% u 2020.

Addiko Bank a.d. Beograd, u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), je obezbedila dodatne izvore finansiranja namenjene malim i srednjim preduzećima za investicije i obrtna sredstva. Uspostavljena je takođe i uspešna saradnja sa USAID-om i njeno sprovođenje je započeto u 2020. godini.

Portfolio stambenih kredita, kredita namenjenih velikim kompanijama i javnom sektoru nije u fokusu banke, što je u skladu sa poslovnom strategijom, a postepeno smanjivanje ostvareno u ovim segmentima tokom 2020. godine je obezbedilo dodatni pristup likvidnim sredstvima koja su dalje usmeravana na finansiranje segmenata „u fokusu“ banke. Stambeni krediti već duže vreme nisu u ponudi banke i njihovo postepeno smanjenje je rezultat redovnih otplata postojećih klijenata. Velika preduzeća i javni sektor su prepoznati kao manje profitabilni i dosta volatilni, tako da se izloženost prema njima postepeno smanjila. Međutim, i pored toga, Addiko Banka a.d. Beograd je unapredila do sada ostvarenu uspešnu saradnju sa pojedinačnim/profitabilnim klijentima iz ovih poslovnih segmenata.

Prethodnu godinu karakteriše uspešno upravljanje rizicima i odgovornom kreditnom politikom, što je rezultiralo smanjenjem portfolija problematičnih plasmana.

Rashodi banke, ne računajući amortizaciju, su iznosili 3,7 milijardi dinara u 2020. godini, što predstavlja smanjenje od 137 miliona dinara u odnosu na isti period prethodne godine, i to kao rezultat primenjenog operativnog modela i stroge kontrole troškova. Banka je nastavila proces optimizacije troškova sa ciljem povećanja efikasnosti, uštede vremena i garantovanja većeg kvaliteta usluge, i istovremeno smanjenje aktivnosti koje ne dodaju novu vrednost.

4. Značajni događaji u 2020. godini

4.1 Odgovor na pandemiju Covid-19

4.1 Podrška klijentima

Pandemija virusa Covid-19 ima do sada nezabeležene efekte u celom svetu, kako na ljude, tako i na ekonomije. Pandemija je prisilila vlade u zemljama u kojima posluje Grupa da preduzmu neophodne mere kao što je prekid poslovnih aktivnosti i ograničavanje socijalnih kontakata, što se u velikoj meri odrazilo na socijalne i ekonomske aktivnosti.

Potrebe klijenata ostaju prioritet za Addiko Bank a.d. Beograd tokom ove krize, pa je stoga uveden sveobuhvatni set mera za podršku klijenata iz segmenta stanovništva i privrede.

Stoga smo sprovedi tri moratorijuma zajedno sa državnim i regulatornim organima u cilju obezbeđivanja olakšica u otplati za klijente i najboljeg mogućeg funkcionisanja finansijskog sistema. Takođe, klijentima iz segmenta MSP su ponuđene garancijske šeme, čime je olakšano pribavljanje finansijskih sredstava i skraćene procedure za klijente.

4.2. Operativna stabilnost

Addiko Bank a.d. Beograd je omogućila bezbedne uslove rada za svoje zaposlene na njihovim radnim mestima, a rad na daljinu u velikom obimu je uveden već sredinom marta. Mogućnost rada od kuće je ostavljena na dobrovoljnoj osnovi tokom ostatka godine, sa ciljem stalnog uključivanja ove mogućnosti u operativni okvir Addiko banke.

U ekspoziturama su uvedene sledeće mere: radno vreme je skraćeno u skladu sa propisima, u sve ekspoziture su uvedene mere fizičkog distanciranja koje obuhvataju separatore od pleksiglasa i sanitarne mere za zaštitu zaposlenih i klijenata.

Uz pomoć ovih mera, Addiko banka je obezbedila raspoloživost kritičnih usluga za sve svoje klijente za vreme krize izazvane pandemijom Covid-19.

4.3. Poslovanje sa stanovništvom i mikro klijentima

Addiko banka pruža svojim klijentima - fizičkim licima, moderno korisničko iskustvo u skladu sa strategijom jasnog i jednostavnog bankarstva – fokusiranost na bitno, u cilju da postane primarna banka za ključne proizvode: gotovinske kredite, prekoračenja, kreditne kartice i tekuće račune. Bankarski proizvodi u segmentu poslovanja sa stanovništvom su standardizovani i unapređeni. Primarni fokus tokom 2020. godine je, pored kreditnog poslovanja, bilo i unapređenje kartičnog poslovanja. Klijenti su veoma dobro prihvatili MasterCard karticu, a uspešno je implementirana i nova MasterCard kreditna kartica koja klijentima nudi mogućnost otplate na tri različita načina (po izboru klijenta). Ponuda proizvoda bankoosiguranja iz prethodnih godina je proširena proizvodima dostupnim većini naših klijenata.

Digitalne mogućnosti banke se kontinuirano razvijaju sa misijom da poboljšaju i obogate korisničko iskustvo, pre svega na mobilnoj platformi. Pored transakcionog bankarstva, klijenti Addiko banke sada mogu da putem m-bankinga apliciraju za gotovinski kredit i dozvoljeno prekoračenje i dobiju sredstva na svoj tekući račun u roku od nekoliko minuta, bez odlaska u ekspozituru. Takođe, u 2020. godini, Addiko banka je uvela revolucionarni digitalni mRačun koji se otvara putem video-identifikacije. Sa ciljem obezbeđivanja komparativne prednosti u segmentu digitalnog bankarstva.

U segmentu mikro klijenata, Addiko banka se u 2020. godini fokusirala na transakciono poslovanje klijenata i dalju prodaju jedinstvene ponude paketa računa. Jednostavnost i brzina procesa otvaranja paketa računa (za koji je potrebna samo lična karta) su prepoznate od strane klijenata i baza klijenata - korisnika ovih proizvoda se konstantno uvećava.

4.4. Poslovanje sa privredom

Addiko banka je jedan od lidera u segmentu digitalne transformacije, kako u Srbiji, tako i na drugim tržištima na kojima posluje.

Potrebe klijenta su nam u centru pažnje i osnovni su razlog za uvođenje promena i unapređenje postojećih procesa.

Segment malih i srednjih preduzeća je jedan od tri fokusna segmenta Addiko banke. Digitalni tim zadužen za poslovanje sa privredom, u saradnji sa kompanijom Appian, je razvio internu platformu za upravljanje poslovnim procesima u cilju pružanja naprednih i brzih usluga.

Ova platforma je omogućila značajno ubrzanje i pojednostavljivanje procesa odobravanja kreditnih proizvoda, što za posledicu ima rast zadovoljstva klijenata Addiko banke. Appian BPM platforma obezbeđuje sledeće funkcionalnosti:

- visok nivo automatizma,
- kraće trajanje procedure odobrenja,
- transparentnost procesa odobrenja kroz njegovo praćenje u realnom vremenu,
- bolji kvalitet podataka,

što doprinosi da se kreditne odluke donose jednostavnije i brže u fokusnom segmentu.

U okviru jednostavne Addiko procedure odobravanja kredita, banka je u mogućnosti da sredstva klijentu plasira u roku od tri radna dana. Imajući u vidu navedeno, proces odobravanja i real-

izacije kreditnih sredstava je znatno ubrzan.

Zahvaljujući tome, klijenti Addiko banke – mala i srednja preduzeća sada mogu u tri jednostavna koraka da podnesu zahtev za kredit ili dokumentarni proizvod (činidbene garancije, obavezujuća pisma o namerama) u iznosu do 300.000 EUR.

Svakako da su brzina, transparentnost i jednostavnost tri stvari koje klijenti žele u poslovanju sa bankom. Digitalna transformacija procesa i proizvoda koju sprovodi Addiko banka upravo to i omogućava.

4.5. Društveno odgovorno poslovanje

U 2020. godini, Addiko banka je postupala u skladu sa globalnom situacijom izazvanom pandemijom Covid-19, pa smo stoga donirali sredstva za borbu protiv ovog virusa. Addiko banka je donirala celokupan budžet namenjen internim proslavama u iznosu od 25.000 EUR Institutu za virusologiju, vakcine i serume „Torlak“ i Opštoj bolnici u Subotici za kupovinu opreme za dijagnostifikovanje virusa Covid-19. Budžet za korporativne novogodišnje poklone je usmeren i doniran Nacionalnoj organizaciji za retke bolesti.

Pored toga, Addiko banka je donirala osnovna sredstva institucijama kojima su bila potrebna. Ovaj program sprovodimo već više od deset godina i on nije bio prekinut ni tokom pandemije Covid-19.

5. Finansijski izveštaji

5.1. Analiza bilansa uspeha

	U hiljadama dinara		
	2020.	2019.	Promena
Prihodi od kamata	4,226,467	4,540,370	-6.91%
Rashodi od kamata	-812,757	-956,072	-14.99%
Neto prihod po osnovu kamata	3,413,710	3,584,298	-4.76%
Prihodi od naknada i provizija	1,414,258	1,519,427	-6.92%
Rashodi naknada i provizija	-171,748	-149,745	14.69%
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	1,242,510	1,369,682	-9.28%
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	1,208	121,122	-99.00%
Neto dobitak po osnovu reklasifikacije finansijskih instrumenata	10,116	32,598	-68.97%
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti	193,061	49,587	289.34%
Neto prihod/rashod od kursnih razlika i negativni efekti ugovorene valutne klauzule	43,246	-5,483	-888.73%
Neto rashod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	-425,157	-226,370	87.82%
Neto dobitak po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	-	110,691	-100.00%
Ostali poslovni prihodi	239,857	255,113	-5.98%
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD	4,718,551	5,291,238	-10.82%
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali licni rashodi	-1,231,119	-1,420,345	-13.32%
Troškovi amortizacije	-503,455	-432,291	16.46%
Ostali prihodi	41,202	99,475	-58.58%
Ostali rashodi	-2,441,885	-2,389,889	2.18%
DOBITAK / (GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	583,294	1,148,188	-49.20%
Porez na dobitak	-211	-750	-71.86%
Gubitak po osnovu odloženih poreza	-39,743	-39,743	0.00%
DOBITAK / (GUBITAK) NAKON OPOREZIVANJA	543,340	1,107,695	-50.95%

Mere centralne banke za sprečavanje negativnih posledica širenja koronavirusa na ekonomski rast u 2020. godini su bile usmerene na obezbeđivanje adekvatnih likvidnih sredstava putem ekspanzivne monetarne i fiskalne politike, što je rezultiralo niskim referentnim kamatnim stopama. Efekti ovakve politike su smanjenje **prihoda od kamata** u iznosu od 313,9 miliona dinara, iako je banka zabeležila povećanje ukupnog kreditnog portfolija klijenata banke.

Zahvaljujući optimizovanim izvorima finansiranja, primeni nižih cena, kao i pažljivom definisanju cena izvora finansiranja, **rashodi od kamata** su smanjeni za 143 miliona dinara. Ovo je naročito značajno ukoliko uzmemo u obzir rast portfolija depozita klijenata, naročito u lokalnoj valuti, koji ima više kamatne stope.

Najosetljivija pozicija bilansa uspeha, usled pandemije korona virusa, jeste neto prihod po osnovu **naknada i provizija** koji je smanjen u 2020. godini za 127 miliona dinara. Najveće smanjenje je zabeleženo kod prihoda od kursnih razlika, prihoda od platnih transakcija i prihoda od korišćenja platnih kartica, što je uslovljeno promenom potrošačkih i poslovnih navika klijenata banke koji su bili ograničeni usled uvedenog vanrednog stanja, naročito u drugom kvartalu 2020. godine. Pandemija koronavirusa je uslovlila klijente da se preorijentišu na digitalne kanale i bankarske proizvode. Stoga

su se klijenti usmerili na plaćanja i poslovanje putem e-banking i m-banking aplikacija, što je uticalo na smanjenje prihoda od platnih transakcija, jer banka ostvaruje niže prihode od ovih transakcija u odnosu na plaćanja putem klasičnih platnih naloga.

Na strani troškova, najveći rast je zabeležen na poziciji bankoosiguranja zbog većeg obima prevremenih otplata kredita, što je bilo veoma prisutno tokom 2020. godine jer su klijenti izbegavali dodatno zaduživanje zbog nesigurnosti izazvane globalnom krizom i nastojali da izmire svoje obaveze prema banci.

Efikasnim upravljanjem aktivom i pasivom, kao i praćenjem valutne strukture, banka je obezbedila da **ostali poslovni prihodi** budu usklađeni sa rastom fokusnih poslovnih segmenata.

Operativni rezultat pre promene troškova kreditnog gubitka ostvaren je u iznosu od 1.008 miliona dinara, što predstavlja smanjenje u odnosu na 2019. godinu za 366 miliona dinara, prvenstveno usled smanjenja prihoda od kamata i naknada.

Troškovi obezvređenja finansijskih sredstava beleže rast tokom 2020. godine, ali je vidljiv i pozitivan efekat upravljanja problematičnim plasmanima kroz smanjenje ovog portfolija, kroz

oporavak pojedinačnih velikih klijenata i pojačane aktivnosti naplate. Efekat modifikacije uslovljen sprovođenjem propisanog moratorijuma u iznosu od 177 miliona dinara predstavlja jedan od razloga za rast na ovoj poziciji bilansa uspeha. **Dobitak nakon oporezivanja** je niži za 564 miliona dinara.

5.2. Analiza bilansa stanja

Ukupna aktiva Addiko Bank a.d. Beograd je povećana za 6,7 milijardi dinara, što je prevashodno rezultat rasta „fokusnog“ kreditnog portfolija banke, odnosno portfolija gotovinskih kredita namenjenih stanovništvu i mikro segmentu od 7% (+1,7 milijardi dinara) i kredita namenjenih malim i srednjim preduzećima od 22% (6,1 milijarda dinara).

Druga pozicija koja beleži rast u 2020. jeste **gotovina i sredstva kod Narodne banke**, čije povećanje iznosi 3,8 milijardi dinara, prevashodno po osnovu viška likvidnih sredstava deponovanih kod NBS.

u hiljadama dinara

Investicione hartije od vrednosti obuhvataju finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju i ova pozicija beleži pad u odnosu na prethodnu godinu. Prodaju hartija od vrednosti prati povećanje neto dobitka po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Na kraju 2020. godine, rezervisanja za kreditni rizik se nalaze na istom nivou kao i na kraju 2019, što je posledica kontinuiranog poboljšanja rezultata u naplati potraživanja i rešavanju problematičnih plasmana, a što je bilo od izuzetnog značaja u nesigurnoj godini kao što je bila 2020.

Ostala aktiva beleži rast od 107 miliona dinara usled povećanja odloženih troškova na period od nekoliko godina.

	31.12.2020.	31.12.2019.	Promena
Gotovina i sredstva kod centralne banke	11,732,009	7,884,737	49%
Založena finansijska sredstva		0	
Potraživanja po osnovu derivata	1,408	1,680	-16%
Hartije od vrednosti	12,602,828	13,667,997	-8%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2,684,211	2,776,939	-3%
Kredit i potraživanja od komitenata	71,669,829	67,586,939	6%
Nematerijalna ulaganja	844,940	1,045,046	-19%
Nekretnine, postrojenja i oprema	1,067,427	1,016,499	5%
Odložena poreska sredstva	60,388	70,003	-14%
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	15,446	-100%
Ostala sredstva	798,807	691,634	15%
UKUPNO AKTIVA	101,461,847	94,756,920	7%

U hiljadama dinara

	31.12.2020.	31.12.2019.	Promena
Obaveze po osnovu derivata	38,201	9,608	298%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	10,118,745	5,641,891	79%
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema ostalim komitetima	66,588,521	60,988,985	9%
Subordinirane obaveze	-	3,934,511	-100%
Rezervisanja	443,991	385,714	15%
Tekuće poreske obaveze	211	750	-72%
Odložene poreske obaveze	-	-	-
Ostale obaveze	1,512,896	1,408,794	7%
Akcijski kapital	20,545,294	20,545,294	0%
Dobitak	1,126,924	1,107,695	2%
Gubitak	-1,126,066	-1,126,066	0%
Rezerve	2,213,130	1,859,744	19%
UKUPNO PASIVA	101,461,847	94,756,920	7%

Ukupna pasiva beleži rast tokom 2020. godine, prevashodno usled rasta depozita klijenata. Jedan od najznačajnijih zadataka Addiko Bank a.d. Beograd bio je stvaranje stabilne baze depozita klijenata tokom 2020. u cilju podrške rastu aktive. Rast portfolija depozita, prevashodno u dva segmenta koja se nalaze u fokusu poslovanja banke, ukazuje na činjenicu da su klijenti svojim ponašanjem pokazali da imaju poverenje u poslovanje Addiko Bank a.d. Beograd u nesigurnom periodu, kakva je bila 2020. godina.

Zbog visokog nivoa pokazatelja adekvatnosti kapitala, Addiko Bank a.d. Beograd se opredelila da ne produži ugovor o subordiniranom kreditu koji je bio zaključen sa Grupom i da ga zameni kratkoročnim kreditom u prvo vreme, što je dovelo do povećanja na poziciji depozita i ostalih finansijskih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci.

6. Korporativno upravljanje

6.1. Upravni i Izvršni odbor Addiko Bank a.d. Beograd

Na sednici održanoj 30. decembra 2020. godine, Skupština banke je imenovala Dragana Lončara za člana Upravnog odbora Addiko Bank a.d. Beograd, dok je Dragan Đuričin podneo ostavku na svoju poziciju. Dragan Lončar je takođe imenovan i za člana Odbora za reviziju Addiko Bank a.d. Beograd.

U septembru 2020. g. Nebojša Pantelić je razrešen sa funkcije člana Izvršnog odbora Addiko Bank a.d. Beograd po osnovu isteka mandata, pa se stoga Izvršni odbor sastoji od tri člana, od kojih funkciju predsednika ima Vojislav Lazarević (CEO & CMO), funkciju zamenika predsednika ima Mirko Španović (COO), a Vladimir Stanisavljević ima funkciju člana Izvršnog odbora (CRO & CFO).

7. Transformacija ka prodaji van ekspozitura i digitalni razvoj

7.1. zvršno iskustvo klijenata sa efikasnom transformacijom distributivnog modela

Pristup klijentima iz segmenta stanovništva i mikro klijenata Addiko Bank a.d. Beograd se prvenstveno zasniva na ekspozituri, a u narednim godinama se očekuje veći udeo digitalnih kanala i partnerstava sa trećim licima.

Addiko banka ima za cilj da ostvari svoje obećanje jasnog i jednostavnog bankarstva i obezbedi izvrsno iskustvo klijentima. Značajan udeo u ostvarivanju ovog cilja ima dalji razvoj i potpuna integracija digitalnih kanala Banke u svim tačkama kontakta sa klijentima.

U skladu sa tim, Addiko banka je započela proces transformacije svog distributivnog modela kako bi mogla da prati potrebe tržišta koje se konstantno razvijaju.

Digitalni kapaciteti Banke se razvijaju kontinuirano sa misijom unapređenja i obogaćivanja korisničkog iskustva na mobilnoj aplikaciji i internet platformi, kao i sveobuhvatnih digitalnih rešenja za dobijanje kredita.

Grupa takođe koristi prednosti jedne od svojih najboljih sposobnosti: transformisanja klasične uloge zaposlenog u ekspozituri u složeniju ulogu koja zaposlenima omogućava da izađu iz ekspozitura i pružaju usluge klijentima na njihovim radnim mestima. Pod oznakom Addiko@Work, tim koji se sastoji od zaposlenih u prodaji Addiko banke, uz pomoć mobilne tehnologije, kontinuirano ostvaruje obećanje komfora hiljadama klijenata svakog meseca. Klijentima se daju saveti u vezi sa njihovim finansijskim potrebama, mogu da otvaraju tekuće račune, naručuju debitne kartice, podnose zahteve za kredit ili kreditne kartice i dobiju odobrenje na licu mesta. Tokom 2020. godine, najveći deo aktivnosti Addiko@Work je vršen putem alternativnih kanala u cilju bezbednog komuniciranja sa klijentima, kao što su imejl, telefon i, najvažnije, webinar.

7.2. Digitalna transformacija

Uspeh Addiko banke u proteklim godinama je u velikoj meri omogućen na osnovu činjenice da digitalna strategija predstavlja suštinski deo poslovne strategije i pokreće i podržava promene u cilju ostvarivanja transformacije u bankarskom poslovanju i očekivanjima klijenata.

U okviru svakodnevnog bankarstva, Addiko banka nastoji da se razlikuje od konkurencije putem svojih izuzetnih online usluga i usluga mobilnog bankarstva, inovativnih bankarskih kanala i načina za podršku klijentima u ispunjavanju njihovih svakodnevnih finansijskih potreba, na primer omogućavanjem korišćenja različitih metoda plaćanja.

Klijenti Addiko banke iz segmenta stanovništva mogu da vrše svoje digitalne transakcije putem ponude digitalnog bankarstva Addiko banke, a lica koja nisu klijenti mogu da se obaveste i podnesu zahtev za proizvode Addiko banke za fizička lica putem posvećenih internet stranica Addiko banke koje se sastoje od interaktivnih kalkulatora, kontakt formi i višekanalne platforme za akviziciju / chatbot-a koji vodi prodajne dijaloge sa fokusom na proizvode koji postoje na svakom pojedinačnom tržištu.

Addiko banka se naročito fokusira na prodaju standardizovanih proizvoda (neobezbeđeni krediti i paketi računa) putem digitalnih kanala, u skladu sa specifičnim ograničenjima koja postoje na pojedinačnim tržištima. Proizvodi su dostupni putem digitalne platforme, uz simulacije gde je to prikladno, i kompletan prodajni proces gde je to zakonski moguće. U Addiko banci u Srbiji je uveden najsavremeniji sistem za obradu kreditnih zahteva u kombinaciji sa alatom za donošenje kreditnih odluka - mKredit. Distribucija sadržaja putem društvenih mreža, digitalna podrška uobičajenoj komunikaciji i implementacija funkcija kao što je plaćanje putem Vibera, chatbot, dizajn ekspozitura usklađen sa digitalnom erom – sve ove funkcije doprinose jačanju digitalne dimenzije brenda Addiko banke i boljem pristupu i komforu klijenata.

Digitalna transformacija koja se ostvaruje kreiranjem novih digitalnih kapaciteta ostaje jedna od strateških fokusnih tačaka Addiko banke. U segmentu poslovanja sa stanovništvom, udeo kredita Addiko Bank a.d. Beograd koji su plasirani digitalno je povećan na 28% u 2020. (u 2019. je ovaj procenat iznosio 11%), a u decembru 2020, iznosio je 51%.

7.3. IT strategija

Informacione tehnologije nastavljaju da pružaju podršku inicijativama koje se odnose na digitalizaciju putem uspostavljanja poslovnog odnosa u celini online kroz video identifikaciju, otvaranja računa preko mobilne aplikacije i pružanjem jedinstvene usluge na tržištu - mRačuna.

Pored kontinuirane podrške sprovođenju inicijativa u mobilnom bankarstvu, Informacione tehnologije se intenzivno fokusiraju i na stabilizaciju i optimizaciju infrastrukture i pružalaca usluga angažovanih od strane grupe. Time se daje podrška unapređenju iskustva i zadovoljstva klijenata sa jedne strane, kao i smanjenju ukupnih troškova, sa druge strane.

Optimizacija u segmentu podataka i kvaliteta podataka će obezbediti osnov za dalje inovacije na nivou Grupe koje se baziraju na podacima, čime se omogućava bolje targetiranje usluga i proizvoda u ključnim segmentima klijenata.

Investicijama u alate i procese sajber bezbednosti u okviru IT strukture, počevši od infrastrukturnih aktivnosti do unapređenih alata i procesa za otkrivanje i ublažavanje pretnji, će se ostvariti viši nivo bezbednosti banaka i klijenata.

Sve navedene aktivnosti se sprovode uz strogo poštovanje i usklađenost sa svim regulatornim okvirima kojima se reguliše infrastruktura finansijskog sistema.

7.4. Ekspoziture

Na kraju 2020. godine, Addiko Bank a.d. Beograd je imala ukupno 36 ekspozitura. Postoje tri regiona – Beograd, Novi Sad i Centralna i južna Srbija. U cilju optimizacije resursa u sklopu projekta transformacije ekspozitura, Addiko banka je uvela koncept gde je jedan rukovodilac nadležan za dve ekspoziture. Ukupan broj ovih rukovodilaca je 8, i oni su zaduženi za 16 ekspozitura.

8. Upravljanje ljudskim resursima

Strategija ljudskih resursa pokreće kulturnu transformaciju Addiko banke. HR procesi Addiko banke su kvalitetni i odnose se na upravljanje radnim učinkom, selekciju i regrutaciju, razvoj talenata, edukaciju i razvoj liderskih karakteristika u cilju obezbeđivanja agilnosti stavova i sposobnosti zaposlenih. Procena radnog učinka i upravljanje talentima su bili ključni procesi za identifikovanje, razvoj, vrednovanje i prepoznavanje visokokvalitetnih zaposlenih i talenata. Na ovaj način, Addiko banka teži uspostavljanju kvalitetnog radnog okruženja kako bi postala jedan od najpoželjnijih poslodavaca, privukla talente i pružila zaposlenima perspektivu za dalji karijerni razvoj. U skladu sa tim, 2020. godine je Addiko banci dodeljen sertifikat „Poslodavac partner“, drugu godinu za redom.

Specifična situacija i pandemija virusa Covid-19 tokom 2020. godine se odrazila na razvojne aktivnosti usmerene ka zaposlenima, tako da su ove aktivnosti bile fokusirane prvenstveno na uspešno funkcionisanje u novim okolnostima, kao i na psihološku dobrobit zaposlenih.

U 2020. godini, Addiko banci je dodeljen sertifikat „Izuzetnost u izazovu“. Cilj ovog priznanja jeste prepoznavanje organizacija koje su razvile kvalitetnu praksu upravljanja ljudskim resursima u nepredvidivim okolnostima. Ovaj sertifikat se bazirao na pozitivnim ocenama u sledećim segmentima: agilni HR, strateško planiranje i organizacija rada, krizna komunikacija, fizičko zdravlje i bezbednost zaposlenih, osnaživanje i dobrobit zaposlenih, liderstvo u kriznim vremenima i tehnološka i digitalna spremnost.

S obzirom da je pandemija virusa Covid-19 kao izazov nametnula distancu između zaposlenih i rad od kuće, cilj je bio intenzivnija komunikacija sa zaposlenima kako bi se bolje prilagodili novoj situaciji. Komunikacija sa zaposlenima je bila češća i obuhvatala je neophodne informacije u vezi sa bezbednošću, davani su saveti o ostvarivanju ravnoteže između poslovnog i privatnog života, organizovanju efikasnih online sastanaka, smanjenju stresa i boljem organizovanju godišnjih odmora. Na intranetu su objavljivane pozitivne priče o načinu na koji kolege mogu da pomognu jedni drugima, a banka je čak organizovala i online časove joge za zaposlene.

9. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko banka ima sistem interne kontrole računovodstvenih procedura u okviru kojeg su definisane i implementirane adekvatne strukture i procesi u celoj organizaciji.

Cilj sistema interne kontrole Addiko Bank a.d. Beograd jeste obezbeđivanje efektivnog i efikasnog poslovanja, adekvatne identifikacije, merenja i ublažavanja rizika, razboritog poslovanja, pouzdanosti finansijskih i nefinansijskih informacija u okviru internog i eksternog izveštavanja i poštovanje zakona, propisa, supervizorskih zahteva i internih pravila i odluka.

Sistem interne kontrole se sastoji od seta pravila, procedura i organizacionih struktura čiji je cilj sledeće:

- obezbeđivanje sprovođenja strategije poslovanja,
- ostvarivanje efektivnih i efikasnih poslovnih procesa,
- očuvanje vrednosti poslovne imovine,
- obezbeđivanje pouzdanosti i integriteta računovodstvenih i upravljačkih podataka,
- obezbeđivanje usklađenosti poslovanja sa svim važećim pravilima i propisima.

Posebni ciljevi u vezi sa računovodstvenim procedurama Addiko banke su da sistem interne kontrole osigura da su sve poslovne transakcije blagovremeno, ispravno i na jedinstven način evidentirane za računovodstvene svrhe. Implementacija sistema interne kontrole procesa finansijskog izveštavanja je takođe definisana internim pravilima i propisima.

Sistem interne kontrole Addiko banke u Srbiji se zasniva na procesno orijentisanom pristupu. Addiko banka sprovodi kontrolne aktivnosti na osnovu procesne dokumentacije koja obuhvata praćenje i dokumentovanje svakog procesa, uključujući i informacije o toku procesa na osnovu interno definisanih smernica za upravljanje procesima.

Sveukupna efektivnost internih kontrola se prati kontinuirano. Praćenje ključnih rizika spada u svakodnevne aktivnosti Addiko banke, a sprovode se i periodične procene od strane poslovnih segmenata, funkcija interne kontrole, upravljanja rizicima, kontrole usklađenosti poslovanja i interne revizije.

Uspostavljeno je redovno praćenje sistema interne kontrole i blagovremeno izveštavanje o nedostacima internih kontrola, kao i eskaliranje prema nadležnim subjektima (npr. odborima). O nedostacima internih kontrola, bez obzira da li su utvrđeni od strane određenog poslovnog segmenta, interne revizije ili druge kontrolne funkcije, se blagovremeno obaveštavaju odgovarajući nivoi upravljanja radi daljeg odlučivanja i brzog rešavanja.

Interna revizija vrši nezavisne i redovne provere usklađenosti sa zakonskim zahtevima i internim pravilima.

Sistem interne kontrole sam po sebi nije statičan sistem, već se permanentno prilagođava novom okruženju. Implementacija sistema interne kontrole se u osnovi zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Izvršni odbor i leaderski tim aktivno i svesno prihvataju svoju ulogu vođenja svojim primerom ponašanja tako što promovišu visoke standarde etike i integriteta i uspostavljaju kulturu svesti o rizicima i kontroli u okviru organizacije koja na svim nivoima ističe i ukazuje na značaj internih kontrola.

10. Upravljanje finansijskim rizicima

Sistem upravljanja rizicima Banke ima za cilj da se putem poštovanja i primene principa, politika i procedura za upravljanje rizicima obezbedi da se rizici kojima je Banka izložena u svom poslovanju svedu na najmanju moguću meru, da svi aspekti poslovanja budu stabilni i što je moguće manje osetljivi na negativne interne i eksterne faktore, kao i da rizični profil Banke u svakom trenutku bude takav da zadovoljava zahteve opreznog bankarskog poslovanja.

Strategija za rizike proizilazi iz njene poslovne strategije i opisuje planiranu strukturu poslovanja, strateški razvoj i rast uzimajući u obzir procese, metodologije i organizacionu strukturu relevantnu za upravljanje faktorima rizika. Ona definiše okvir za praćenje, kontrolu i limitiranje rizika kojima se Banka izlaže u svom poslovanju, dok ujedno osigurava adekvatnost internog kapitala, poziciju likvidnosti, solventnosti i ukupnu profitabilnost. Politike i procedure upravljanja pojedinačnim rizicima Banka temelji na zahtevima zakonske i podzakonske regulative Narodne banke Srbije, kao i na smernicama, principima i relevantnim aktima Addiko Grupe.

Banka je uspostavila sveobuhvatan sistem za upravljanje rizicima koji je integrisan u sve njene poslovne aktivnosti i koji obezbeđuje da rizični profil Banke u kontinuitetu bude u skladu sa utvrđenim okvirom sklonosti ka rizicima i toleranciji prema rizicima (*eng. Risk Appetite Framework - RAF*). Okvir za upravljanje rizicima definiše nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Mere kojima je definisan RAF su kalbrisane uzimajući u obzir Plan poslovanja, Strategiju za rizike i Plan oporavka koji predstavljaju okvir za pravilno unutrašnje upravljanje i kontrolu rizika.

Osim toga, u sklopu strateškog upravljanja rizicima sprovodi se još jedan od ključnih procesa - proces interne procene adekvatnosti kapitala (*eng. Internal Capital Adequacy Assessment Process - ICAAP*) sa ciljem utvrđivanja nivoa kapitala koji je dovoljan za pokriće svih materijalno značajnih rizika kojima je Banka izložena. ICAAP služi kao alat za procenu adekvatnosti internog kapitala u odnosu na rizični profil Banke te sprovođenje strategije primenjene radi očuvanja adekvatnog nivoa internog kapitala.

U upravljanju rizicima (identifikovanje rizika, merenje/procena rizika, preduzimanje mera za ublažavanje rizika i praćenje rizika), tokom 2020. godine, aktivno su učestvovali:

- Organi Banke i drugi odbori propisani Zakonom o bankama – Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO) i Kreditni odbor;
- Radna tela Izvršnog odbora Banke – Savetodavno telo za kontrolu rizika, Savetodavno telo za praćenje korporativnih klijenata, kao i Savetodavno telo za upravljanje operativnim rizikom;
- Organizacioni delovi Banke – Odeljenje kontrole rizika, Sektor za upravljanje rizicima plasmana privredi, Sektor za upravljanje Retail rizikom i naplatom, Odeljenje sredstava i upravljanja bilansom, Odeljenje za kontrolu usklađenosti poslovanja i po potrebi drugi organizacioni delovi Banke.

Ključni rizici kojima je Banka izložena proizlaze iz samog poslovanja, kao i iz tržišnih uslova, a manifestuju se u vidu kreditnog rizika, rizika likvidnosti, kamatnog rizika, tržišnih rizika, operativnog rizika i ostalih rizika kao što su rizik ulaganja u pravna lica i osnovna sredstva i rizik zemlje.

10.1. Kreditni rizik

Proces procene i praćenja kreditnog rizika na nivou pojedinačnog klijenta i grupe povezanih lica se vrši u skladu sa usvojenim politikama i procedurama kojima su utvrđena pravila i kriterijumi za odobravanje novih plasmana, definisane aktivnosti koje se preduzimaju, kao i obaveze i odgovornosti lica uključenih u proces praćenja kreditnog rizika.

Proces identifikacije, procene, merenja i upravljanja kreditnim rizikom se sprovodi na kontinuiranoj osnovi i obuhvata ukupan portfolio Banke koji podleže kreditnom riziku.

Metodologija za obezvređenje po MSFI 9 je u 2020. godini dodatno unapređena primenom novih makroekonomskih predviđanja i kalibriranjem na dužim vremenskim serijama.

Tokom 2020. godine, Banka je u potpunosti bila usklađena sa Bazel III standardima u pogledu kapitalne adekvatnosti. Ukupni kapitalni zahtev za kreditni rizik na dan 31. decembra 2020. je iznosio 5,4 milijarde RSD, pokazatelj adekvatnosti kapitala je iznosio 26,40%, dok je pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala (koji je jednak vrednosti pokazatelja osnovnog kapitala) iznosio isto 26,40%.

10.2. Rizik likvidnosti i kamatni rizik

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti temelji se na merama i kriterijumima propisanim od strane Narodne banke Srbije i fokusiran je na kratkoročnu i strukturalnu likvidnost uz implementaciju adekvatnog sistema limitiranja i politika i procedura za rano upozorenje usklađenih sa okvirom ICAAP i ILAAP (*eng. Internal Liquidity Adequacy Assessment Process*), kao i principima upravljanja rizikom likvidnosti Addiko Grupe.

Aktivnosti upravljanja rizikom likvidnosti Banke u toku 2020. godine bile su usmerene na merenje, praćenje i izveštavanje o projekcijama priliva i odliva likvidnosti, rezervi likvidnosti u različitim scenarijima redovnog poslovanja i potencijalnih kriza likvidnosti, kao i na praćenje i redovno izveštavanje organa Banke i ALCO odbora o dinamici kretanja regulatorno propisanih pokazatelja likvidnosti (pokazatelj likvidnosti, uži pokazatelj likvidnosti, pokazatelj pokrića likvidnom aktivom – *eng. Liquidity Coverage Ratio - LCR*), kao i drugih pokazatelja likvidnosti po internoj metodologiji Banke ili Bazel III standardu (*Liquidity Value-at-Risk, Net Stable Funding Ratio – NSFR*).

Tokom 2020. godine, svi pokazatelji likvidnosti, kako regulatorni, tako i indikatori definisani internim aktima u vezi sa upravljanjem rizikom likvidnosti su bili usklađeni i iznad propisanih limita. Vrednosti pokazatelja likvidnosti propisanih regulativom Narodne banke Srbije na dan 31. decembra 2020. iznose: pokazatelj likvidnosti – 1,67%, uži pokazatelj likvidnosti – 1,36% i pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR) - 143%.

Sistem upravljanja kamatnim rizikom Banke zasniva se na propisanim principima od strane Narodne banke Srbije i Addiko Grupe sa fokusom na analizu, merenje, praćenje i izveštavanje o kamatnom riziku iz bankarske knjige. U toku 2020. godine, svi pokazatelji izloženosti Banke kamatnom riziku su bili usklađeni i u okvirima utvrđenih limita definisanih politikama i procedurama u vezi sa upravljanjem kamatnim rizikom.

10.3. Devizni rizik i ostali tržišni rizici

U skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pokazatelj deviznog rizika, kao odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije i kapitala, održava tako da ukupna neto otvorena devizna pozicija, uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu, na kraju svakog radnog dana, ne bude veća od 20% njenog kapitala. U toku cele 2020. godine Banka je imala usklađen pokazatelj deviznog rizika sa zahtevima Narodne banke Srbije, a na dan 31. decembra 2020. godine, pokazatelj je iznosio 2,99%.

Upravljanje tržišnim rizicima Banke je regulisano odgovarajućim politikama kojima se definiše način sprovođenja kriterijuma i mera koje propisuje Narodna banka Srbije i principa Addiko Grupe za kontrolu i upravljanje tržišnim rizicima i koje, na predlog Izvršnog odbora, usvaja Upravni odbor Banke. Banka je tokom 2020. godine upravljala i kontinuirano imala usklađen nivo izloženosti cenovnom riziku koji proističe po osnovu ulaganja Banke u dužničke hartije od vrednosti, a izloženost je u najvećem delu generisana ulaganjem Banke u državne hartije od vrednosti Republike Srbije.

10.4. Rizik izloženosti

Rizik izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica kontrolisan je i praćen formiranjem jedinstvenih baza podataka o povezanim licima, aktivnim praćenjem, kao i u okviru postupka regulatornog izveštavanja. U toku 2020. godine, Banka nije imala prekoračenja regulatorno propisanih limita izloženosti prema jednom licu, odnosno grupi povezanih lica, a o tome se redovno izveštava Savetodavno telo za kontrolu rizika i organi Banke.

10.5. Operativni rizik

Sa ciljem sveobuhvatnog praćenja izloženosti operativnom riziku, sistem upravljanja operativnim rizikom zasniva se na standardnim principima identifikovanja kroz prikupljanje i klasifikovanje podataka o događajima operativnog rizika i gubicima po tom osnovu, primenu i praćenje mera za otklanjanje i ublažavanje i redovno izveštavanje organa Banke i Savetodavnog tela za upravljanje operativnim rizikom, sa fokusom na blagovremenu analizu uzroka i predlaganje mera za minimizaciju izloženosti Banke operativnom riziku.

Tokom 2020. godine, Banka je nastavila da vrši i procenu operativnih rizika koji mogu nastati prilikom uvođenja novih proizvoda i iz aktivnosti koje je poverila trećim licima, kao i procenu sistema rizika i internih kontrola u ključnim procesima Banke (*eng. Risk and Control Self-Assessment*).

Za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik, Banka koristi standardizovani pristup po kome kapitalni zahtev za operativni rizik na dan 31. decembra 2020. godine iznosi 781 milion RSD.

10.6. Adekvatnost sistema upravljanja rizicima

Tokom 2020. godine, sistem upravljanja rizicima je bio adekvatan, imajući u vidu da je u tom periodu:

- U godini vanrednih okolnosti, u kojoj su bili prisutni svi izazovi pandemije, Banka je uspela da drži sve rizike pod kontrolom;
- Banka je u potpunosti ispunila sve zahteve regulatora koji se odnose na sprovođenje vanrednih zahteva u vezi sa moratorijumom;
- Zahvaljujući adekvatnom pristupu odobravanja novih plasmana i unapređenjima u upravljanju i rešavanju problematičnih plasmana, Banka je smanjila udeo problematičnih izloženosti u ukupnoj izloženosti znatno ispod planiranog nivoa i saglasno proseku tržišta;
- U okviru nastavka primene standarda MSFI 9 za obračun obezvređenja finansijskih sredstava, Banka je primenila nova makroekonomska predviđanja i ažurirala parametre rizika - PD (*eng. Probability of Default*) i LGD (*eng. Loss Given Default*) modela za obračun ispravki vrednosti bilansne aktive i vanbilansnih stavki;
- Banka je uskladila nivo koncentracije po osnovu izloženosti sa određenim vrstama proizvoda svođenjem učešća portfolija sa inicijalnom ročnošću iznad 7 godina ispod propisanog koeficijenta;
- Banka je održavala regulatorne i interno definisane pokazatelje izloženosti značajnim rizicima u okvirima propisanih limita i redovno pratila i izveštavala organe upravljanja i radna tela Banke, uključujući i pokazatelje predviđene važećim Planom oporavka;

- Banka je redovno pratila izloženosti po različitim tipovima rizika u odnosu na regulatorne i interno postavljene limite i blagovremeno definisala mere za sprečavanje prekoračenja limita;
- Banka je sprovedila ICAAP proces redovno i održavala usklađenost svih izračunatih vrednosti u vezi sa kapitalom sa interno i regulatorno propisanim ograničenjima;
- Iako su preporuke Narodne banke Srbije u okviru sprovođenja procesa supervizorske procene (SREP) ostale iste, unapređen je sistem integrisanog upravljanja rizicima Banke.

11. Organizaciona šema

Organizaciona šema Banke na dan 31.12.2020. godine prikazana je sledećim dijagramom:

Addiko Bank a.d. Beograd
Bulevar Mihajla Pupina 6
11000 Beograd, Serbia

